

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLXXX. De resignatione beneficii triangulari, qua quis resignat alicui suum beneficium, ut resignatarius aliud quod obtinet resignet suo consanguineo, vel alteri. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

possessionem, & ipsum jus quod concessum est valeat
manere, & vim obtineat, illi quoque ipsum, cui gratia fa-
cta est, non minus afficiat, quam si ipso legitime citato
contra eum decretum, & executum fuisset, nec ipse ad-
versus hoc, praetextu non acceptata gratia, vel illius
ignorata, aut citationis, vel executionis adversus ip-
sum minime mandata, aliave ratione valeat excusa-
ri. Possit tamen ipse, etiam si in lite & causa huiusmo-
di subrogatus non sit, quandoque ad illius profes-
sionem & terminationem venire, & a iudice coram
quo causam ipsam etiam ex delegatione pendere con-
tingit, in illis ipsis statu & terminis, in quibus tunc
eam esse repererit, etiam absque rescripto speciali ad-
mitteri. Haec tamen summus Pontifex.

12 Sed tamen quamvis resignans per plures annos
post condemnationem, beneficium de quo agitur
pacifice possederit, non obstante atresco condemna-
tionis, non ex eo convalidatur ejus titulus: cum
enim per atrescum Curiae fuerit declaratus inhabi-
lis ad hoc beneficium, illius titulus fuit omnino
discoloratus, adeo ut illius possessio non possit di-
ci pacifica ad affectum, ut ipse regula de triennali
fuit possit, ex notatis per Gomez ad regul. de triennali,
§. 5. 4. §. Vbi dicit, quod si causa per appellatio-
nem etiam extrajudicalem intimatam fuerit ad cu-
riam devoluta, quamvis appellatio fuerit deserta,
possessio tamen non definit esse ligitiosa, nec dicitur
pacifica, nisi per sententiam fuerit finita, vel
sententiarum fuerit super desertione appellacionis.

14 Quod tamen ut melius explicetur, duo casus di-
stinguendi sunt. Primus est, quando possessor be-
neficii sententiam obtinuit favorem: & hoc ca-
su, ex tunc dicitur pacificus, etiam si sententia non
fuerit aliter executioni demandata, dummodo ab
ea non fuerit appellatum, aut aliter transierit in
rem judicatum: quia satis est executi respectu pos-
sessionis, de qua agitur, quam penes se habet, &
tunc potest aliam non potest dici pacificus, nisi post-
quam lis adversarii perempta est, vel appellatio ejus
deserta, Papon. lib. 8. tit. 9. arres. 2.

15 Secundus casus est, quando possessor condem-
natus fuit per sententiam definitivam contra se pro-
latam: & hoc casu non dicitur pacificus, etiam si vi-
ctor sententiam exequi non fecerit, quamvis lap-
sum fuerit triennium: unde cum lis adhuc durer,
possessio non potest dici pacifica, nec possessor con-
demnatus potest se juvare Regula de triennali, alio-
quin victo sententia contra ipsum lata proficeret,
quod esset iniquum, l. evidenter. ff. de re judicat.

16 Ratio est, quia titulus dicitur incoloratus, quan-
do quis licet titulum habeat ab eo, qui habet po-
testatem conferendi, vel eligendi, tamen jure suo
privatus est per sententiam juris, vel hominis: Pa-
pon. in cap. cum nostris, num. 23. de concess. prebend.
Gloss. pragmat. sanctum. in tit. de pacific. possessor.
§. 2. in verbo, coloratum.

CAPVT CLXXX.

De resignatione beneficii triangulari, qua
quis resignat alicui suum beneficium, ut
resignatarius aliud quod obtinet, resi-
gnet suo consanguineo; vel alteri. Mu-
tuas resignationes esse validas, sive ex-
primatur titulus permutationis, sive no
exprimatur. Summa tamen Pontificis
Sanlegerii Tom. I. Pars I.

triangulares, aut quadrangulares resi-
gnationes ex certa scientia admittere
posse. Et ex quibus conjecturis colligi
possit resignationem esse triangularem.

S V M M A R I V M.

- 1 Mutua resignationes sunt species permutationis.
- 2 Mutua resignationes fieri possunt exprimendo, vel non exprimendo, illas fieri ex causa permutationis.
- 3 Virum mutua resignationes fiant ex causa permutationis, sufficit illud colligi ex conjecturis.
- 4 Non praesumitur quod quis suo beneficio renunciet sine causa.
- 5 Resignatio, aut permutatio triangularis, aut quadrangularis, est nulla.
- 6 Hoc est verum, si id fiat precedente firma conventionione.
- 7 Explicatur cap. penult. de rei. permut.
- 8 Resignationes triangulares simoniace sunt.
- 9 Resignationes triangulares, aut quadrangulares sunt valida, si interveniat auctoritas summi Pontificis.
- 10 Papa non solet hodie concedere pensionem sub beneficio tertii, nisi sub certis conditionibus.
- 11 In Gallia non admittuntur triangulares resignationes; nec illas facile summus Pontifex concedit.
- 12 Confidentia probatur per leviores probationes, quando agitur de repellendo illum, qui vult impetrare contra possessorem beneficii.
- 13 Praesumptio confidentiae resultat ex diversis actibus factis eodem tempore, & eodem in loco, & coram eodem Tabellione, iidemque testibus, sine ullo temporis intervallo, & non divertendo ad extraneos actus.
- 14 Qui profecturus ad bellum resignat, ut tertius aliud a resignatario beneficium consequatur, facilius praesumitur id facere per confidentiam.
- 15 Confidentia praesumitur in resignante, si aliquid imminerebat, propter quod ipse resignans statim aliquid facere volebat, timens privationem sui beneficii, quam sciebat se incursum.

Concedebant invicem Basilii, & Antonius
super quodam Canonatu: quia Basilii in
Legatione provius se potius esse assererat, ob
nullitatem tituli quo Antonius nitebatur, cum
fundatus esset in resignatione quadam triangulari
facta per Petrum ejusdem Antonii auctorem.

Iste siquidem Petrus fecerat mandatum ad resi-
gnandum, vigore cuius Antonius fuerat provius,
provisione tamen triangulari, quia eodem die quo
Petrus mandatum fecerat ad resignandum Anto-
nio, & coram eodem Notario, iidemque testibus, An-
tonius fecerat mandatum ad resignandum quendam
Capellania in favorem patris ejusdem Petri: quia
cum Petrus iturus esset ad bellum, & militiae facu-
lari adscribendus, & sic nec Capellania, nec Cano-
nicatum possidere posset, Canonatum vero pa-
truo resignare non posset, quia jam in eadem Ec-
clesia Canonicus erat, procuravit ut suus resigna-
tarius in compensationem Canonatus dictas Ca-
pellania ipsius resignantis patrio resignaret. Id-
circo propositum fuit dubium, utrum collatio illa
triangularis facta Antonio sustineri posset.

Super quo dubio dixi, regulam generalem esse,
huiusmodi resignationes triangulares esse nullas &
de

- 1 de iure sustineri non posse: † Mutuæ siquidem resignationes sunt species quædam permutationum, ut docet Garc. de benefic. part. 1. c. 4. num. 2. & bene determinat Gloss. in Clement. 1. in verbo, ex causa, de rer. permut. † ubi dicit quod mutua resignatio fieri potest exprimendo, vel non exprimendo illam fieri ex causa permutationis, quia si non exprimitur, sufficit illud colligi ex conjecturis Imol.
- 3 in dicta clement. unica, num. 7. † ubi dicit quod licet non exprimitur, mutuas resignationes fieri ex causa permutationis, sufficit tamē id colligi ex præcedentibus gestis, vel dictis. Ancharan. ibid. num. 3. Hoc etiam probari potest per testes, vel per instrumenta. Cardinal. Zabarell. in dicta clement. unica, n. 6. in fine, † quia non est verisimile, quod quis beneficio suo renunciet sine causa: cap. sanæ, cap. veniens, cap. super hoc, de renunc.
- 5 Cum igitur constet ex facti circumstantiis, & nominatim ex identitate temporis, loci, Notarii, & testium, hanc resignationem mutuam, esse veram permutationem triangularem, sequitur illam esse propositam nullam & invalidam. Petr. de Vbald. in dicto tractat. de permutat. benefic. part. ult. n. 56. dicens quod si renunciet tibi meum beneficium, ut tibi conferatur, & tu meum beneficium, non mihi, sed meo nepoti, aut consanguineo resignes, permutatio non subsistit: utrum autem debeat hoc casu expectantibus, propter simoniam, dissolvi, & concludit pro negativa, allegans Gloss. in cap. ex parte 1. de offic. delegat. in gloss. 2. † quæ loquitur in casu, quo nulla facta est firma conventio de resignando Tertio: † & cap. cum universorum, penult. de rer. permut. in quo compertum nullum fecerat pactum, nec expressum, nec præsumptum; imò beneficium sibi resignatum proprio nepoti remisit, & recusat beneficium suum compertum tibi resignare; ideo dicitur, primum resignantem ad beneficium resignatum redire debere. Qui casus non pertinet ad resignationem triangularem: † & propterea similes resignationes triangulares, vel quadrangulares, simoniacas esse asserit Paris. de resignat. lib. 1. c. 9. n. 63. Verall. decis. 325. p. 2. Achil. de Grassi. decis. 2. de rer. permut. Cockier. in tractat. de permut. benefic. part. 2. c. 23. † Quod intelligendum est de permutationibus factis coram collatoribus ordinatis: aliud dicendum est de mutuis resignationibus coram summo Pontifice factis: si enim illas, quantumvis triangulares, aut quadrangulares, ex certa scientia admisit, purgatur omne vitium simoniarum, propter summi Pontificis auctoritatem: ut testatur Cockier. in dicto tractat. de permut. benefic. lib. 2. c. 25. n. 1. dicens idem esse, quando tractatur de permutatione facta sub reservatione pensionis in favorem Tertii super beneficio compertum; dummodo ille sit præsens, & consentiens, super cuius beneficio imponitur pensio. † Et quod hodie Papa non solet facile admittere reservationem pensionis in favorem Tertii non resignantis, nisi studio-rum causâ, in favorem pauperis, & de consensu possessoris beneficii: sed nec solet hodie summus Pontifex similes triangulares, aut quadrangulares resignationes admittere: ut advertit Gonzal. ad regul. 8. gloss. 14. n. 59. versic. Immo nec Papa. † Et tales reservationes pensionum in favorem Tertii, nec permutationes triangulares quibus beneficium dimittitur, ut Tertio conferatur, recipiuntur in Gallia, sed ab eis appellatur tanquam ab abusu, & abusivæ declarantur: teste Modern. Aqueñi in tractat. de benefic. lib. 3. tit. 1. n. 10.

Vnde sequitur firma conclusio, dictam mutuam

resignationem subsistere non posse: sed Basilium beneficii possessorem, in Legatione provisorium, excludere debere præfatum Antonium. Cum enim Basilium non agat de acquirendo beneficio, quod iam possidet, sed de repellendo Antonium actorem, sufficiunt illi leviores probationes confidentiæ dicti Antonii: † pro cuius verificatione, licet regulariter exacta & concludens probatio requiratur, tamen secus est si agatur ad effectum repellendi aliquem ab assequutione beneficii obtinendi, vel quando plures inter se contendunt de prælatione; tunc enim sufficiunt leviores probationes: Seraphim. decis. 516. n. 3. & 4. Addent. ad Ludov. decis. 3. n. 1. versic. quod tamen procedit. Addent. ad Butar. decis. 445. n. 16.

Multò igitur magis removendus erit Antonius, stantibus tot conjecturis triangularitatis confidentialis. Et primò quidem, quia utrumque mandatum ad resignandum, tam per Basilium, quam per Petrum, factum fuerat in domo Antonii potentis viro, & coram eodem Notario, iisdemque testibus, eodem anno, & die, & hora, & absque ullo temporis intervallo, aut diversione ad extraneos actus: quod est magnum argumentum simoniæ, vel confidentiæ Paris. de resignat. lib. 1. c. 9. n. 10. ubi loquitur de simonia: de confidentia verò loquitur in tractat. de confidentia, q. 5. n. 9. Garc. de benefic. p. 1. c. 3. n. 16. versic. nec prædictis refragatur, & versic. quod a Francisco. Vbi dicit, quod licet ex correptione oritur præsumptio confidentiæ, vel simoniæ, quando inter utrumque actum adest temporis intervallum; secus tamen est quando uterque actus eodem tempore, nullo alio extrinseco, aut intrinseco, gestus est: idem tenet Rot. apud Roman. consil. 75. n. 54.

Præmissis accedit alia conjectura, nempe quod agebatur de partuo resignantis, videlicet Petri, qui cum non posset beneficium compertum resignare, cum ille clericatum deferret, & militiam seculari quamprimum adscribendus esset, & quæ de causa beneficium suum resignaret, quod partuo resignare non poterat, quia iam in eadem Ecclesia, in qua consistebat Canonicatus per Basilium resignatus, idem partuus alium canonicatum habebat, hanc excogitavit cautelam, ut alteri Canonicatum suum remitteret, qui non sibi, qui incapax futurus erat; sed partuo alia beneficia in compositionem suæ resignationis remitteret: ex quo oritur præsumptio confidentiæ, tam ex consanguinitate dicti partui, Paris. de resignat. lib. 1. c. 9. n. 11. & 12. quàm ex futura statim incapacitate dicti Basilii, ex quo fraudis oritur conjectura, ut testatur Cockier. de permutat. benefic. part. 3. c. 1. n. 7. † Vbi dicit, quod fraudulentæ permutationis conjectura oritur si aliquid imminet tempore renunciationis, propter quod beneficium resignantis de partuo erat vacaturum: Quod porissimum locum habere asserit n. 8. si agatur inter partuum, & nepotem ut in specie casus nostri, & determinat Paris. in tractat. de confidentia, q. 9. n. 24. & sequent. ubi dicit quod si aliquis existens in minoribus Ordinibus habeat beneficium, & velit ad bellum proficisci, ne illud amittat, potest confidere de amico circa fructus rituum sui beneficii, quo casu esset commissa confidentia. Et ex his conclusum fuit in favorem Basilii.